

NÁZEV MATERIÁLU	Stanovisko Svazu průmyslu a dopravy České republiky („SP ČR“) k poslaneckému návrhu zákona o výběru osob do řídicích a dozorčích orgánů právnických osob s majetkovou účastí státu (nominální zákon) – ST 1045
Č. J.	16/2017
DATUM ZPRACOVÁNÍ	9.3.2017
KONTAKTNÍ OSOBA	JUDr. Jitka Hejduková, CSc., Mgr. Renáta Zbranková, LL.M.
TELEFON	225 279 301, 225 279 302
E-MAIL	jhejdukova@spcr.cz ; rzbrankova@spcr.cz

Předložený poslanecký návrh **doslovně přejímá** (s výjimkou novelizace zákona o střetu zájmů) znění návrhu zákona s názvem Návrh zákona o výběru osob do řídicích a dozorčích orgánů právnických osob s majetkovou účastí státu a o změně zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů, jehož předkladatelem je Ministerstvo financí ČR a který před několika týdny prošel mezirezortním připomínkovým řízením (dále jen „**návrh zákona MF**“). Vyjádření SP ČR k poslaneckému návrhu se tak do značné míry odvíjí od jeho připomínek k návrhu zákona MF. Návrh zákona MF dosud neprošel jednáním vlády a teprve dnes prošel jednáním příslušného poradního orgánu vlády, tj. Legislativní rady vlády. V legislativním procesu tímto dochází k nežádoucímu dublování totožných právních úprav.

1) Zákonná varianta právní úpravy

SP ČR podporuje záměr vyjádřený už ve věcném záměru nominálního zákona z roku 2015, tj. zajistit, „*aby do funkcí ředitelů a členů dozorčích rad státních podniků a členů dozorčích rad (popř. jiných orgánů typu Výbor pro audit) obchodních společností ovládaných státem byli vybíráni kvalitní odborníci a aby výběr těchto odborníků za účelem jejich jmenování/nominací ke zvolení do příslušných funkcí probíhal systematicky a transparentně a byl pod veřejnou kontrolou.*“ **Základním problémem poslaneckého návrhu zákona (stejně jako návrhu zákona MF) ale je, že zavedení nové zákonné úpravy je řešením nadbytečným, nevhodným a v rozporu s legislativní zásadou, že zákon má být přijímán až v případě, že téhož výsledku není možné dosáhnout jiným způsobem.**

Navrženým zákonem se totiž nastavují pravidla, která jsou závazná pouze pro exekutivu (stát zavazuje pouze sám sebe¹) a proto **je namístě exekutivní varianta řešení**. Tento názor vnesla řada připomínkových míst už v připomínkovém řízení k věcnému záměru zákona a opětovně i v připomínkovém řízení k paragrafovanému znění návrhu zákona MF. Záměr upravit problematiku tzv. nominačního postupu zákonem opakovaně nepodpořila ani Legislativní rada vlády, jak při projednávání věcného záměru zákona², tak nejnověji dnes na svém jednání k návrhu zákona MF.

Návrh zákona navíc do značné míry pouze rekapituluje a přejímá pravidla existujícího Vládního výboru pro personální nominace, který byl zřízen a dobře funguje čistě na exekutivní bázi, tj. na základě usnesení vlády. Z návrhu zákona resp. z jeho důvodové zprávy neplyne, že by byly v existujícím nastavení či činnosti tohoto výboru shledány nějaké konkrétní nedostatky, které by ukazovaly na nedostatečnost exekutivního nastavení a tedy odůvodňovaly potřebu zákonné úpravy. Naopak navrhované zákonné ukotvení výboru vyvolává teoreticko-právní pochybnosti o správnosti jeho zřízení jako poradního orgánu vlády.

S ohledem na výše uvedené SP ČR doporučuje vládě, aby k návrhu zaujala nesouhlasné stanovisko a aby tedy nepodpořila zákonnou variantu řešení problematiky personálních nominací do orgánů právnických osob s majetkovou účastí státu.

2) Střet soukromoprávní a veřejnoprávní úpravy a legislativní kvalita návrhu

Na základě negativní reakce SP ČR i dalších připomínkových míst Ministerstvo financí v rámci mezirezortního připomínkového řízení upravilo, popř. doplnilo některé formulace návrhu zákona MF, zejména v § 1, § 3, § 10 a § 19 odst. 2. Tyto změny do určité míry zmírnily původní obavy SP ČR z kolize návrhu zákona MF zejména s pravidly fungování a řádné správy obchodních korporací a pravidly výkonu funkce člena orgánu právnické osoby, obsaženými v zákoně č. 89/2012 Sb., občanském zákoníku (dále jen „OZ“) a v zákoně č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (dále jen „ZOK“).

Jak ale ukazuje i výsledek projednání návrhu zákona MF v Legislativní radě vlády, návrh zákona MF a tedy ani poslanecký návrh zákona **nenaplňují požadavky na kvalitní legislativní text** (pro dokument exekutivní úrovně by byl dostatečný, neboť případné rozpory s obecně závaznými právními předpisy jsou výkladově jednoznačně řešitelné ve prospěch obecně závazného

¹ Srovnejte text Důvodové zprávy k §1 na str. 11: „Tento zákon upravuje z obecného hlediska oblast personálních nominací ve státní správě./.../“.

² Srovnejte na str. 6 stanoviska Legislativní rady vlády (dále jen „LRV“) z 26. května 2016: „Legislativní rada vlády se shodla v závěru, že návrh věcného záměru zákona vzhledem ke zvolené koncepci, která v podstatě opisuje exekutivní možnosti řešení, k návrhům úprav, které by svým důsledkem nepomohly k řešení nastíněných problémů, i k nedostatečnému odůvodnění zvolené varianty řešení nemůže být v předložené podobě akceptován jako podklad pro řešení vytčených cílů zákonnou úpravou, proto doporučila přijmout následující závěr: Legislativní rada vlády doporučuje vládě n e s c h v á l i t návrh věcného záměru zákona o výběru osob do řídicích a dozorčích (kontrolních) orgánů právnických osob s majetkovou účastí státu /.../“.

právního předpisu jako normativního textu vyšší právní síly). Z pohledu SP ČR lze poukázat zejména na stále nedostatečně jasné odlišování problematiky nominací u jednotlivých kategorií právnických osob s majetkovou účastí státu, zejména odlišování výběru osob jako kandidátů pro následnou volbu do orgánu obchodní společnosti valnou hromadou a výběru osob do orgánů státních podniků, které do funkcí jmenují příslušní ministři či vláda. Mnohé další legislativní nedostatky a otazníky identifikovali odborníci Legislativní rady vlády.

Vzhledem k rozsahu potřebných úprav je zcela nevhodné, aby poslanecký návrh zákona postupoval dál legislativním procesem. Pokud by se vláda již podruhé rozhodla nerespektovat jednoznačné negativní vyjádření Legislativní rady vlády, mělo by namísto toho Ministerstvo financí dopracovat (případně i ve spolupráci s odborníky z Legislativní rady vlády) a následně předložit vládě návrh zákona MF v takové podobě, aby představoval kvalitní legislativní úpravu odpovídající požadavkům na významovou jednoznačnost, formulační přesnost a úplnost úpravy.

I z těchto důvodů SP ČR požaduje, aby s předloženým poslaneckým návrhem zákona vláda vyslovila nesouhlas a namísto toho aby případně prošel řádným dalším legislativním postupem návrh zákona MF zpracovaný na základě usnesení vlády č. 559/16.